

หลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง
(ตามหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐)

ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางสมบูรณ์
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

คำนำ

จุดประสงค์การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง พุทธศักราช ๒๕๖๑ เพื่อให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยขึ้นและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไปใช้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทองจึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นสภาพบริบท และความต้องการของชุมชน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจสอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

๑

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
หลักการ

๑ - ๒

๒

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๔

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๑ ร่างกาย เจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

๕

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้ อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๖

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้ เหมาะสมกับวัย

๗

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

๘

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๙

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

๑๐

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๑๑

การอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก

๑๒

ช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี

โดยมีแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน

๑๒

สาระการเรียนรู้

๑๔

ประสบการณ์สำคัญ

๑๔-๑๕

สาระที่ควรเรียนรู้

๑๖

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

๑๖

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๑๗

การประเมินพัฒนาการ

๑๗

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๑๘

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู

๑๘

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๙

การจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๙

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๒๐

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒๐ บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

๒๐-๒๒ บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒๒

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

จุดหมาย

๒๔

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒๔ มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

๒๖ - ๒๘ มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว

๒๙ - ๓๐ และประสานสัมพันธ์กัน

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

๓๑ - ๓๒ มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๓๓ มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓๔ -

๓๗ มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓๘ - ๔๐ มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

๔๑ - ๔๒ มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔๓ - ๔๕

ในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

๔๖ -

๔๗ มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

๔๘ - ๕๐ มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๕๑ มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

๕๒ - ๕๓ เหมาะสมกับวัย

การจัดการเวลาเรียน

๕๔

สาระการเรียนรู้

๕๕

ประสบการณ์สำคัญ

๕๕

สาระที่ควรเรียนรู้

๕๕

การจัดประสบการณ์

๕๕ - ๕๖

แนวทางการจัดประสบการณ์

๕๖

การจัดกิจกรรมประจำวัน

๕๗ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๕๗ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

๕๗

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

๖๖

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางสมบูรณ์

ประกาศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ (VISION)

“ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดปากคลองพระอาจารย์เป็นศูนย์ฯ ดีใกล้บ้าน พัฒนาร่วมกับชุมชน สร้างคนดี มีคุณธรรม นำความรู้ คู่ความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม พร้อมใช้เทคโนโลยี น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข อยู่อย่างเป็นสุขในสังคม”

พันธกิจ (MISSION)

๑. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ
๒. ปลุกฝังและส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
๓. ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. ประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ และชุมชนในการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น
๕. ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนให้ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา
๖. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา
๗. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๘. จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเอื้อต่อการเรียนรู้
๙. จัดหา พัฒนา ส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย
๑๐. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
๑๑. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา

เป้าหมาย

๑. นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อย่างเต็มศักยภาพ

๒. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. นักเรียนทุกคนได้รับการ พัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. มีการประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ และชุมชนในการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น

๕. นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาและ

๖. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา

๗. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเอื้อต่อการเรียนรู้

๙. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ มีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๐. มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

๑๑. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

“เด็กดี มีมารยาท”

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะอาด ปลอดภัย บรรยากาศร่มรื่น

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำหรับอายุต่ำกว่าอายุ ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดเข้มทอง

สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการดูแล อย่างเหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

จุดหมายสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนา อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่าง บุคคล ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๓. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง
๔. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

- ๑.๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
- ๑.๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- ๒.๑ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

- ๓.๑ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- ๓.๒ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๔.๑. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

๔.๒. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ปี ๖ เดือน - ๒ ปี	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะ ตามเกณฑ์อายุ	• น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ศีรษะ • เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์							
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	• มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย							

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๑ ร่างกาย เจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

--	--

หมายเหตุ *	แรกเกิด - ๒ เดือน หมายถึง แรกเกิด - ๑ เดือน ๒๙ วัน	๙ เดือน - ๑ ปี	หมายถึง ๙ เดือน - ๑๑ เดือน ๒๙ วัน
๒ - ๔ เดือน	หมายถึง ๒ เดือน - ๓ เดือน ๒๙ วัน	๑ ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	หมายถึง ๑๒ เดือน - ๑๗ เดือน ๒๙ วัน
๔ - ๖ เดือน	หมายถึง ๔ เดือน - ๕ เดือน ๒๙ วัน	๑ ปี ๖ เดือน - ๒ ปี	หมายถึง ๑๘ เดือน - ๒๓ เดือน ๒๙ วัน
๖ - ๙ เดือน	หมายถึง ๖ เดือน - ๘ เดือน ๒๙ วัน	๒ - ๓ ปี	หมายถึง ๒๔ เดือน - ๓๕ เดือน ๒๙ วัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้ อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	นอนคว่ำยกศีรษะ และหันไปข้างใดข้างหนึ่งได้	- นอนคว่ำยกศีรษะ และออกฟันฟัน - เมื่อจับยืนเริ่มลงน้ำหนักมีผู้ประคองที่เท้าทั้ง ๒ ข้างได้	-ยันหน้าอกพ่นฟันโดยใช่ แขนช่วย -นั่งได้โดยต้องเริ่มลงน้ำหนักมีผู้ประคองที่เท้าทั้ง ๒ ข้างได้	- นั่งหลังตรงและเอี้ยวตัวใช้มือเล่นได้อย่างอิสระ - คลานโดยใช้จากทำยืนมือและเข่า - ยืนเกาะเครื่องเรือนสูงระดับอกได้	ยืนทรงตัว (ตั้งไข่) ได้ช่วงสั้นๆ -หย่อนตัวลงนั่งอย่างอิสระ	- ลูกชันยืนด้วยตนเอง - ยืนได้เองอย่างอิสระ - ยืนแล้วก้มลงหยิบของที่พื้นได้ - เดินได้เองโดยปล่อยแขนเป็นอิสระและแกว่งแขนตามสบาย -เริ่มวิ่งหรือเดินเร็วๆ ได้	และก้าวเท้าหยิบของที่พื้นได้วางบนชั้นบันไดโดยมือข้างหนึ่งเดียวกันก่อนปล่อยแขนเป็นวิ่งและหยุดอิสระ และแกว่งได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่	-นั่งยองๆ เล่นโดยมือข้างหนึ่งโดยไม่เสียการทรงตัวอีกมือจับผู้ใหญ่อื่น -เดินถอยหลังได้ -เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่ง จับราว และก้าวเท้าวางบนชั้นบันไดเดียวกันก่อน -กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพ่นฟันทั้ง ๒ ข้าง

๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์ มือ - ตา ได้ เหมาะสม กับวัย	จ้องมองได้ มองเห็น ในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว	-มองตามวัตถุที่ เคลื่อนไหว -กำหรือจับ สิ่งของที่ใส่ให้ถือ ของได้ ในมือ	-เอื้อมคว้า ของใกล้ๆ ตัวได้ -เปลี่ยนมือ สิ่งของที่ใส่ ให้ถือของได้ ที่ละมือ	-มองตามของตก -จับของมา กระแทกกันด้วย มือ ๒ ข้าง -เริ่มใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และ นิ้วกลางหยิบ ของชิ้นเล็กๆ	-หยิบของใส่ และเอาออก จากภาชนะได้ ถือ กัด และ เคี้ยวอาหารได้ ด้วยตนเอง	-วางก้อนไม้ ซ้อนกันได้ ๒ ก้อน -เปิดหนังสือ ที่ละ ๓ - ๔ หน้า	-วางก้อนไม้ ซ้อนกันได้ ๔-๖ ก้อน -เปิดพลิก หน้าหนังสือได้ ที่ละแผ่น	-จับสี่เหลี่ยม แท่งใหญ่เพื่อ ขีดเขียนได้ ลากเส้นเป็น วงต่อเนื่อง หรือ เส้นตรงแนวตั้ง
---	---	--	---	--	--	---	--	--

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้ เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี - ๑ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข							
๓.๒ แสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม กับวัย	-ยิ้มและหัวเราะได้ เมื่อพอใจ -สบตาจ้องหน้าแม่	-ผูกพันกับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดู ใกล้ชิด -ยิ้มทักทาย เมื่อเห็นหน้า คนคุ้นเคย	-แสดงอารมณ์ ที่หลากหลาย ผ่านการส่ง เสียง	-แสดงอารมณ์ตาม ความรู้สึก -แสดงอาการกลัว คนแปลกหน้า	-แสดงความ สนใจติดผู้เลี้ยงดู ตนเองมากกว่า คนอื่น -แสดงความ ต้องการของ ตนเองมากขึ้น	-แสดงความชอบไม่ ชอบส่วนตัวอย่าง ชัดเจน	-แสดงความรักต่อ ผู้อื่น -แสดงความกังวล เมื่อแยกจากคน ใกล้ชิด	-แสดง ความ ภาคภูมิใจเมื่อ ทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ -ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็น สิ่งที่ต้องการ

๓.๓ สนใจ และมี ความสุข กับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะการ เคลื่อนไหว	ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน
---	---

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมใกล้เคียงได้	-หยุดร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม	-มีปฏิกิริยาโต้ตอบด้วยการ เคลื่อนไหว ร่างกายเมื่อเห็น หรือได้ยินเสียงคน และสิ่งที่คุ้นเคย	-ยิ้มทักทาย แสดงอาการดีใจ เมื่อเห็นสิ่งที่ ตัวเองพอใจ -จำหน้าแม่และ คนคุ้นเคยได้	-แสดงออกถึงการ รับรู้อารมณ์และ ความรู้สึกของผู้อื่น -เลียนแบบกิริยา ท่าทางของผู้อื่น อย่างง่าย ๆ	-มองผู้ใหญ่หรือ เด็กคนอื่นๆทำ กิจกรรมอย่าง ใกล้ชิด	-เริ่มคุ้นเคยกับคน อื่น -ขอความช่วยเหลือ เมื่อต้องการ	-ชอบการออกไป เที่ยวนอกบ้าน -แสดงความเป็น เจ้าของ	-ชอบเก็บของ ของตนเองไว้ ใกล้ตัว และไม่ ชอบแบ่งปัน ผู้อื่น

๔.๒ เล่นและร่วมทำ กิจกรรมกับผู้อื่นได้ตาม วัย	- ยิ้มและส่งเสียง เมื่อมีคนพูดคุย เล่นหรือสัมผัสตัว	- หัวเราะเสียงดังดี ใจเมื่อมีคนมาเล่น ด้วย	- ยิ้มให้คนอื่น ชอบการเล่นกับ คน	- ชอบเล่นจะเอากับ ผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด	- เล่นกับผู้เลี้ยงดู ใกล้ชิด	- ชอบดูเด็กคนอื่น เล่นกันแต่ไม่ค่อยเข้า ไปเล่นด้วย	- ชอบเล่นของเล่น คนเดียว	- รอคอยช่วงสั้นๆ - เล่นรวมกับคน อื่นแต่ต่างคน ต่างเล่น
---	---	--	--	---	---------------------------------	--	-----------------------------	---

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒ - ๓ ปี
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง	-	-	-	-ต้องการถือขวดนมด้วยตนเอง	-หยิบอาหารกินได้ -ดื่มน้ำจากแก้ว -ให้ความร่วมมือเวลาแต่งตัว	-ถอดเสื้อผ้าง่ายๆได้ -เริ่มช่วยเหลือตนเองในการแปรงฟันล้างมือ โดยการมีผู้ใหญ่ดูแล -เริ่มฝึกการขยับถ่าย	-ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากแต่หกบ้าง -ชอบช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ	-สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย -บอกได้ว่าตนเองต้องการขยับถ่าย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๖.๑ รับรู้และเข้าใจ ความหมายของภาษาได้ ตามวัย	-ตอบสนองต่อ เสียง	-หยุดฟังเสียงและ หันตามเสียงเคาะ	-หันตามเสียง จ้องมองปากคน	-รับรู้ภาษาและ การแสดงสีหน้า ท่าทาง -ตอบสนองต่อ คำสั่งง่ายๆ -หันหาเมื่อ เรียกชื่อ	-ชอบฟังคำพูด ซ้ำๆ -รู้ว่าคำแต่ละคำ มีความหมาย ต่างกัน -หยุดกระทำเมื่อ ได้ยินเสียงห้าม	-หยิบหรือชี้ตามคำ บอก -ชี้ส่วนต่างๆของ ร่างกายตามคำบอก อย่างน้อย ๑ ส่วน	-ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง -สนใจฟังนิทาน ง่ายๆ	-ร้องเพลงได้บาง คำและร้องเพลง คลอตามทำนอง -สนใจดูหนังสือ นิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/ หรือสื่อความหมายได้	-ส่งเสียงในคอ	-ส่งเสียงอ้อแอ้ โต้ตอบสูงๆต่ำๆ	-ส่งเสียงตามเมื่อ ได้ยินเสียงพูด -ส่งเสียงได้หลาย เสียง	-พยายามเลียน เสียงต่างๆ -ทำเสียงซ้ำๆ เช่น หม่า หม่า	-รู้จักเชื่อมโยง คำพูดกับการ กระทำ เช่น ไม่ จะสั่นหัว -พูดคำพยางค์ เดียวได้อย่าง น้อย ๒ คำ	-พูดคำพยางค์เดียว ที่มีความหมายได้ อย่างน้อย ๒ คำ	-พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว	-พูดเป็นวลีสั้นๆ -มักจะถาม คำถาม “อะไร” และทำไม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖ - ๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ปี - ๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน ๒ปี	๒-๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	-สนใจใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ	-กรอกตามองตามสิ่งของหรือที่มีเสียง	-มองสิ่งของที่อยู่รอบๆและในระยะใกล้ -แสดงความอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆและพยายามหยิบของในระยะที่เอื้อมถึง	-เริ่มรู้จักสิ่งของในชีวิตประจำวัน	-คาดคะเนได้ถึง การกลับมาของบุคคลหรือ สิ่งของ	-สำรวจสิ่งของโดยใช้ หลายๆวิธี	-สังเกต สำรวจ ลองผิดลองถูกกับ คุณสมบัติของสิ่ง ต่างๆ	-อยากเรียนรู้สิ่ง ต่างๆ -ถามบ่อยถาม ซ้ำ -จดจ่อต่อสิ่ง ใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการ เรียนแบบ	-	-	-เลียนแบบ เสียงเพลงและ เคลื่อนไหว	-เลียนแบบเสียง บุคคล	-เลียนแบบการ เคลื่อนไหว หน้าตา แลบลิ้น ปากจู๋	-เลียนแบบท่าทาง การกระทำต่างๆของ ผู้ใหญ่	-เลียนแบบคำพูด ผู้ใหญ่	-เลียนแบบการ กระทำผู้ใกล้ชิด หรือเด็กอื่น -พยายามเลียน เสียงต่างๆ

๗.๓ สํารวจโดซไ้ ประสาทสั้มผัส	-จ้องมองสิ่งของ เคลื่อนไหวนหรือ เครื่องแขวนสีขา- ดำ	-สนใจเล่นมือ ตนเองและเอา เข้าปาก -ชอบบัตั้วัตถุที่ มอเล่น -จำเสียงบุคคล ที่ไ้ใกล้ชิด	-ชอบสํารวจด้วยการ นำสิ่งของเข้าปาก	-สํารวจร่างกาย ตนเองและสิ่ง ต่างๆ รอบตัว	-ใช้นิ้วสํารวจ สิ่งของหรือพื้นที่ ที่มีช่องหรือมีรู	-สํารวจสิ่งที่เกิดขึ้น -ลองผิตลองถูเพื่อ แก้ปัญห -มออย่างคั้ค้นหา	-สํารวจตามตัว ลั้่นชัก ขั้้นวางของ ตะกร้าผ้า -ชอบเล่น ลากตึง ผลั้ก โยน -ชอบวางรูปทรง ลงช่อง	-คั้ค้นหาของที่ถูก ซ่อนโดยมีสิ่ง ปกปิด ๒-๓ ขั้้น -ชอบละเลงสี ด้วยมือ
----------------------------------	--	--	---------------------------------------	--	---	--	---	--

การอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี แบ่งการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก ออกเป็น ๒ ช่วงอายุ ประกอบได้ ช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูและช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เป็นแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู แต่ละช่วงอายุมีรายละเอียด ดังนี้

ช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู สำหรับเด็กช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี เน้นการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ร่างกายส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ร่างกายตามความสามารถ ด้านอารมณ์ จิตใจ ส่งเสริมการตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม ภายใต้อาณัติแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัย ด้านสังคม ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด และด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวัย

การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน สำหรับเด็กช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมในแต่ละวันควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดู ตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

โดยมีแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน ดังนี้

๑.การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการสร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยความปลอดภัย และการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

๒.การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้ว และส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหว ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และตามความสามารถของวัย เช่น คืบ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหว ส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามเด็กเล็ก เล่นม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ชี จักรยานทรงตัวของเด็กเล็ก โดยใช้เท้าช่วยไถ

๓. การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ เป็นการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือ ให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือ-ตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักการคาดคะเนหรือกะระยะทางของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตนเองในลักษณะใกล้เคียงกับไกล เช่น มองตามเครื่องหรือโมบายที่มีเสียงและสี (สำหรับขวบปีแรก ควรเป็นโมบายสีช้าดำ) ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ เล่นหยดบล็อก รูปทรงลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล เล่นน้ำ เล่นปั้นแป้ง ใช้สีเทียนแท่งใหญ่วาดเขียนขีดเขียน

๔. การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการ ของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น สบตา อุ้ม โอบกอด สัมผัส การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ ตอบสนองต่อความ แสดงออกอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน ปลุกฝังการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว

๕. การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู บุคคลใกล้ชิด โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็ก เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ เล่นจ้ำจี้ เล่นโยกเยก เล่นประกอบคำร้อง เช่น จันทรเจ้าเอ๋ย แมงมุม ตั๊กแตน หรือพาเด็กไปเดินเล่นนอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น พาไปบ้านญาติ พาไปร่วมกิจกรรมที่ศาสนสถาน

๖. การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นการกระตุ้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเองกับกระจกเงา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน

๗. การส่งเสริมการสำรวจสิ่งต่างๆ เป็นการฝึกให้เด็กเรียนรู้สิ่งรอบตัวผ่านเหรอบตัวผ่านเหตุการณ์และสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่างๆ รู้จักสำรวจและทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เช่น มองตามสิ่งของ หันหาที่มาของเสียง ค้นหาสิ่งของที่ปิดซ่อนจกสายตา กิจกรรมการทดลองง่ายๆ

๘. การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นการฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียง เลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่ออวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง ชี้ชวนและสอนให้รู้จักเรียกชื่อจากของจริง อ่านหนังสือนิทานภาพ หรือร้องเพลงง่ายๆ ให้เด็กฟัง

๙. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด ตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชিতเขียนวาดรูปอย่างอิสระ เล่นบล็อก เล่นของเล่นสร้างสรรค์ พุด จินตนาการ เล่นสมมติ

ช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูสำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เป็นสื่อกลางประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตและช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรัก ความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์ผู้คนและสิ่งต่างๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่างๆ ต้องให้เด็ก มีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติ รอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดำเนินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียนขีดเขียน การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุน ได้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และการปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกัน หรือต่างวัย เพศเดียวกันหรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตร ประจำวัน ตามวัย การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทนรอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่างๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ การพูดบอกความต้องการ การเล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่ายๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่ายๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็กเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อ ส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและสวมใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับ ครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีการปฏิบัติ กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

๒.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปแบบของ กิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีแนวทางดังนี้

๑. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
๒. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
๓. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำ และเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

๕. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ และของเล่นสะอาดปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้าน รวมถึงมีพื้นที่เล่นน้ำเล่นทราย

๖. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก

๗. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

๘. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน มีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี ควรประเมินให้ครอบคลุมครบทุกช่วงอายุ ช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ควรสังเกตพัฒนาการเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขหรือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด สำหรับหลักในการพัฒนาการ มีดังนี้

๑. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน

๒. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

๓. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก

๔. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (เล่มสีชมพู) และใช้คู่มือ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

๕. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ควรดำเนินการ ดังนี้

๑. การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีความความเชื่อและวิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันไปตามแนวความคิด และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่ตนเองอยู่อาศัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี นี้ จะเป็นแนวทางให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ซึ่งมีข้อแนะนำ ดังนี้

๑.๑ ศึกษาปรัชญาการศึกษา หลักการ จุดหมาย เพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการพัฒนาเด็ก อย่างมีคุณภาพ

๑.๒ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัย ในกรณีการอบรมเลี้ยงดูเด็กช่วงอายุแรกเกิด - ๒ ปี ให้ใช้แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันเป็นกรอบการพัฒนาเด็ก และหากมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กช่วงอายุ ๒-๓ ปี ให้ใช้แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

๑.๓ ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยการสังเกตและบันทึกการเจริญเติบโต และพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนด รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าหรือความผิดปกติ ที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ ควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

๑.๔ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็วช้าต่างกัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบกับเด็ก หรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคน แต่ควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการพัฒนา

๒.การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่จึงนำเด็กไปรับการเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยวางแผนหรือกำหนดแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตรงตามปรัชญาการศึกษาและหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับพ่อแม่ ครอบครัว บุคลากรทางสาธารณสุข ผู้เลี้ยงดูหรือผู้สอน คณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชน เพื่อให้เด็กได้รับบรรลุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๒.๑ การจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรออกแบบและจัดทำบนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีดังนี้

๒.๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี รวมทั้งรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดู ความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง วัฒนธรรมความเชื่อของท้องถิ่น และความพร้อมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๑.๒ จัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการกำหนดปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ ภารกิจหรือพันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุ อย่างกว้างๆ ให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ผ่านประสบการณ์สำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยและสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งอาจต่างกันตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมของเด็ก การจัดประสบการณ์การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่นๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่ง

๒.๑.๓ ประเมินหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการ ทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร เป็นการ ประเมิน เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด การประเมิน หลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากที่ใช้หลักสูตรครบ แต่ละ ช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด หากพบความผิดปกติต้องช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด โดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถนำเด็กไปรับบริการในการส่งเสริมพัฒนาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล ศูนย์บริการทางสาธารณสุข ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะทางหรือโรงเรียนเรียนรวม

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการเชื่อมต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือเป็นการเชื่อมต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด - ๓ ปี กับสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปี การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กมีความสำคัญ เนื่องจากการพัฒนาต้องมีความต่อเนื่อง เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ยังไม่เอื้อต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น การปรับตัวของเด็กในรอยเชื่อมต่อการพัฒนา จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน การช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ผู้สอน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่และผู้เลี้ยงดู มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑.๑ ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึก ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

๑.๒ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่น มั่นคง มีการสื่อสาร ระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๓ ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ตามมาตรฐานการเลี้ยงดู เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๑.๔ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๑.๕ ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัย และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาเด็ก ไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๗ สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กรับการอบรมเลี้ยงดู ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

นอกจากนี้ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะสามารถเตรียมให้เด็กออกสู่โลกกว้างได้อย่างมั่นใจ คนเก่ง และมีความสุขได้ ดังนี้

๑) ส่งเสริมให้เด็กฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การบอกชื่อตนเอง การบอกความต้องการของตนเอง การแต่งกาย การรับประทานอาหาร

๒) ส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเอง แม้จะสกปรก เลอะเทอะบ้าง ไม่ถูกใจพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูก็ตาม ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ ชูเชิญ หรือต่อล้อต่อเถียง ทำโทษรุนแรง แต่ใช้วิธีอบรมสั่งสอนด้วยความเข้าใจ สนใจ ชมเชยเมื่อเด็กทำสิ่งที่ควร และช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

๓) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟัง เรียบเรียงความคิด ฝึกการใช้ภาษา ด้วยการถามให้เด็กแสดง ความคิดเห็น พูดถึงเรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจ หลังจากที่ได้พบกับเหตุการณ์ต่างๆหรือจากที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเล่านิทานให้ฟัง

- ๔) ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสโต้ตอบ สร้างความคุ้นเคย ทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน และรู้สึกได้รับความรัก
- ๕) ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุก มีความสุขกับการกระทำสิ่งที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็ก ได้เรียนรู้ เล่น และฝึกทำสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย
- ๖) ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่มีความเป็นมิตร และเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ง่าย ด้วยการยิ้มแย้ม สัมผัสเด็ก อย่างอ่อนโยน คอยสังเกตการแสดงออกของเด็ก สนใจที่จะตอบคำถามและเล่าเรื่องต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็ว และมีกำลังใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- ๗) ส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคง ไม่สับสน ด้วยการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตา เป็นแบบอย่างที่ดีงามในการใช้เหตุผลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ฝึกให้เป็นคนรู้จักคิด มีน้ำใจและมีคุณธรรม หลีกเลี่ยงการทำโทษรุนแรงหรือละเลยทอดทิ้งเด็ก ใช้เวลาอย่างมีคุณภาพอยู่กับเด็ก ให้ความสนใจต่อกัน ปฏิบัติต่อกัน ด้วยความรัก ความเข้าใจ
- ๘) ส่งเสริมให้เป็นเด็กใฝ่รู้ กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามกาละเทศะ ด้วยความสนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำ ตอบคำถามของเด็ก ฝึกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว ให้โอกาส ที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ลองผิดลองถูกในโอกาส และเป็นอันตราย
- ๙) ส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ด้วยการให้ความสนใจ ชมเชยหรือให้รางวัล ตามสมควร ทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ เล่นกับน้อง ช่วยหยิบของ พูดเพราะ รับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
- ๑๐) ส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก ด้วยการพูดคุยกับเด็กด้วยภาษาที่ฟังเข้าใจง่ายและชัดเจน ด้วยท่าทางที่เป็นมิตร อาจใช้การเล่นิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้
- ๑๑) เตรียมเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อเด็กอายุ ๓ ปี ก็พร้อมที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือไปรับบริการจากสถานที่รับเลี้ยงเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะไปเรียนรู้โลกกว้างได้ ด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ฟัง พาไปรู้จักกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็กๆ ไปอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าเรียน ไปเล่นเครื่องเล่น โดยไม่ขู่เด็กว่า ถ้าทำตัวไม่ดีจะทิ้งเด็กไว้ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เลี้ยงดู ด้วยการพูดคุย ถ้าเป็นไปได้ควรทำความคุ้นเคยรู้จักกับผู้เลี้ยงดูก่อนพาเด็กไปดูการจัดกิจกรรมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคน มีความสำคัญในการช่วยเหลือการปรับตัวขอ ในระยะเชื่อมต่อ นี้ โดยมีบทบาท ดังนี้

๒.๑ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็ก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ข้อมูล ด้าน พัฒนาการเด็ก ข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็กและ ครอบครัว

๒.๒ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักในเรื่องการกลัวการพลัดพราก ว่าเป็นเรื่อง ปกติ นอกจากนี้ ต้องสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ มีความเมตตา ต่อเด็ก และ ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

๒.๓ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยน สัมผัส โอบกอด สบตา ใช้คำพูดที่ไพเราะ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์มีกิริยามารยาท สุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๒.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้เลี้ยงดูคนใหม่และส่งเสริมการ เรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเล่นสิ่งใหม่ๆ ทดลองสิ่ง ใหม่ๆ ในที่ปลอดภัยตามลำพังบ้าง แต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ ในระยะแรกอาจยินยอม สิ่งของที่เด็กรัก จากบ้านมาได้

สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๔ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านเตยใหญ่

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการ เลี้ยงดูและให้ การศึกษา เด็กจะได้รับกำรพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และความสามารถของแต่ละ บุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความ พร้อม ในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรีภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ มาตรฐานประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
- มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

- มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้ ๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๓ ธรรมชาติรอบตัวเด็ก ๔. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การให้ความร่วมมือในการในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 ตัวบ่งชี้ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	ตัวบ่งชี้ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ ๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อผู้ชี้แนะ ๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๓ ธรรมชาติรอบตัวเด็ก ๔. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
ตัวบ่งชี้ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ ๑ ร่างกาย เจริญเติบโต ตามวัยและมี สุขนิสัยที่ดี	๑.๓ รักษาความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำ กิจกรรมอย่างปลอดภัย เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน - การฟังนิทานเรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย - การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย - การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ การเคลื่อนไหว โดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

				พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
 ตัวบ่งชี้ 2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อ เล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่าง คล่องแคล่ว และประสาน สัมพันธ์กัน	2.1 เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้	2.1.1 เดินตามแนวที่กำหนดได้ 2.1.2 กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้ 2.1.3 วิ่งแล้วหยุดได้ 2.1.4 รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ - การเล่นอิสระ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

			รอบตัวเด็ก	- การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น - พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
--	--	--	------------	---

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
ตัวบ่งชี้ 2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อ เล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่าง คล่องแคล่ว	2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัด กระดาษขาดจากกันได้ โดยใช้มือเดียว 2.2.2 เขียนรูปร่างกลม ตามแบบได้ 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มี รู	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ

และประสานสัมพันธ์กัน		ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	- การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น - การทำศิลปะแบบร่วมมือ - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ - การรับรู้และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน
----------------------	--	---------------------------------	---	--

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

ตัวบ่งชี้ 3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข	3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นบทบาทสมมุติเหตุการณ์ต่าง ๆ - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

			เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นบทบาทสมมุติ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ พัฒนาการด้านสังคม - การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน - การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและการปฏิบัติตามคำแนะนำ - การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
--	--	--	---	---

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
 ตัวบ่งชี้ 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 3	3.2 มีความรู้สึกที่	3.2.1 กล้าพูดกล้า	1. เรื่องราว	พัฒนาการด้านร่างกาย

มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข	ดีต่อตนเองและ ผู้อื่น	แสดงออก 3.2.2 แสดงความ พอใจในผลงาน ตนเอง	เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	- การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ - การฟังนิทานเรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นบทบาทสมมติ - การเล่นอิสระ - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม - การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเชิงจริยธรรม - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม - การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและชีวิตประจำวัน - การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง - การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ
-------------------------------	--------------------------	--	---	--

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ 4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและ แสดงออกทาง ศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว	4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่าน งานศิลปะ ดนตรีและ การเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงาน ศิลปะ 4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่าน เสียงเพลงดนตรี 4.1.3 สนใจมีความสุขและ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรี	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - เคลื่อนไหวอยู่กับที่/การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ - การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ใน การขว้าง การจับ การโยน การเตะ - การเขียนภาพและการเล่นกับสี - การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การฟังเพลงการร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยา โต้ตอบเสียงดนตรี การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี - การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นเกมพื้นบ้านของไทย - การทำศิลปะแบบร่วมมือ - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ

				- การรจกหะที่เหมะสมในการพูด - การเล่นเกมทางภาษา
--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีจิตใจที่ดีงาม	5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ - การเล่นเกมเล่นสนามอย่างอิสระ - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นเกมมุมประสบการณ์ - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม - การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน - การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น

				พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ - การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด
--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ 5.2 มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีจิตใจที่ดีงาม	5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และ ช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง 5.2.2 แบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นบทบาทสมมุติเหตุการณ์ต่าง ๆ - การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นบทบาทสมมติ - การทำงานศิลปะ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

			4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านสังคม
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		การเลี้ยงสัตว์ - การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง การมีส่วนร่วม
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	รับผิดชอบดูแลรับผิดชอบสิ่งของสภาพในและภายนอก
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีจิตใจที่ดีงาม	5.3 มีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้า และ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล	พัฒนาการด้านจริยธรรม พัฒนาการด้านจิตสำนึก - การเล่นให้เพื่อนเล่นอย่างมีความสุข - การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ 5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

			และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุชนนิสัยที่ดี ในกิจวัตรประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ การเล่นตามมุมประสบการณ์ - การเล่นนอกห้องเรียน - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นบทบาทสมมุติ - การปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย - การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ท้องถิ่น ที่อาศัย และประเพณีไทย - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน พัฒนาการด้านสติปัญญา - การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ - การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ
--	--	--	---	---

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ 5.4 มีความรับผิดชอบ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 5	5.4 มีความ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ	1. เรื่องราว	พัฒนาการด้านร่างกาย

มีคุณธรรม จริยธรรม และ มีจิตใจที่ดีงาม	รับผิดชอบ	มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก - การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ - การเล่นตามมุมประสบการณ์ - การเล่นเกมบทบาทสมมติ พัฒนาการด้านสังคม - การช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวัน - การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - การดูแลห้องเรียนร่วมกัน - การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ - การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ - การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูล จากการสืบเสาะหา ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย
--	-----------	--	---	--

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ 6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและ ปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	6.1 ช่วยเหลือ ตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมีผู้ ช่วยเหลือ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
		6.1.2 รับประทาน อาหารได้ด้วยตัวเอง	2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก	พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตน
		6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านสังคม - การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน - การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
			4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ 6.2 มีวินัยในตนเอง

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและ ปฏิบัติตนตามหลัก ประชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เกือบของเล่นของ ใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ 6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นอิสระ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ พัฒนาการด้านสังคม - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในภายนอกห้องเรียน - การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวบ่งชี้ 6.3 ประหยัดและพอเพียง

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและ ปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	6.3 ประหยัดและ พอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด และพอเพียงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นอิสระ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ พัฒนาการด้านสังคม - การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกห้องเรียน - การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 ตัวบ่งชี้ 7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ ความเป็นไทย	7.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.1.2 ทักขะได้ถูกที่	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตร ประจำวัน พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย - การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นอาศัยและประเพณี ไทย พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรม และรักความเป็นไทย

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ ความเป็นไทย	7.2 มีมารยาทตาม วัฒนธรรม และรัก ความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษเมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.2.3 หยุดยืนเมื่อได้ยิน เพลงชาติไทยและเพลง สรรเสริญพระบารมี	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงดนตรี - การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจผู้อื่น เมื่อผู้อื่นเศร้าเรอเสียใจ และ - การช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นรับบาดเจ็บ พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคน ไทย พัฒนาการด้านสติปัญญา

				- การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
--	--	--	--	------------------------------

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ ๘.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ	8.1 ยอมรับความ เหมือนและความ แตกต่างระหว่าง บุคคล	8.1.1 เล่นและทำ กิจกรรมร่วมกับเด็กที่ แตกต่างไปจากตน	1. เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัว	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นอิสระ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ - การเล่นตามมุมประสบการณ์

พระราชปทัชย์อันมี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข			เด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เด็ก	- เล่นนอกห้องเรียน พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การแสดงความคิดความรู้สึกและความต้องการ
---	--	--	---	---

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ 8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ ดีต่อผู้อื่น	8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน 8.2.2 ยิ้มหรือทักทาย ผู้ใหญ่และบุคคลคุ้นเคย เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อม เด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ - การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นอิสระ - การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ - การเล่นตามมุมประสบการณ์ - การเล่นนอกห้องเรียน - การพู่สะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาการด้านสติปัญญา

				- การแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการ
--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตัวบ่งชี้ 8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิก ที่ดีของสังคมใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	8.3 ปฏิบัติตน เบื้องต้นในการเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคม	8.3.1 มีส่วนร่วม สร้างข้อตกลงและ ปฏิบัติตามข้อตกลง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจกรรมประจำวัน - การเล่นเครื่องเล่นให้ปลอดภัย พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน - การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
		8.3.2 ปฏิบัติตนเป็น ผู้นำและผู้ตามได้ ด้วยตนเอง		
		8.3.3 ประนีประนอม แก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ ความรุนแรงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ		

--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	9.1 สนทนา โต้ตอบและเล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และโต้ตอบเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่องเป็น ประโยคสั้น ๆ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การเล่นบทบาทสมมติ - การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิง จริยธรรม พัฒนาการด้านสังคม - การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด - การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร - การพูดแสดงความรู้สึกความคิดเห็นและความต้องการ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
ตัวบ่งชี้ 9.2 อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ได้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	9.2 อ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และพูด ข้อความด้วยภาษาของ ตน 9.2.2 เขียน ชีต เขียน อย่างมีทิศทาง	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเขียนภาพ และการเล่นกับสี พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำงานศิลปะ - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การอ่านหนังสือ ภาพ นิทานหลากหลายประเภท/ รูปแบบ - การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาจากซ้าย ไปขวา จากบนไปล่าง - การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ 10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส 10.1.2 จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว 10.1.3 คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเขียนภาพ และการเล่นกับสี - การปั้น พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำงานศิลปะ - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่าง

		10.1.4 เรียงลำดับ สิ่งของหรือเหตุการณ์ อย่างน้อย 3 ลำดับ		เหมาะสม - การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จาก มุมมองที่ต่างกัน
--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ 10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
			3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	10.2 มี ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือการ กระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ 10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะ เกิดขึ้น	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัว เด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือ เหตุการณ์ตามช่วงเวลา - การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจจะ เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ 10.3 มีความสามารถในการคิดปัญหาและตัดสินใจ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	10.3 มี ความสามารถในการคิดปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ 10.3.2 แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

--	--	--	--	--

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ 11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	11.1 ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงาน ศิลปะเพื่อสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเขียนภาพ แลการเล่นกับสี - การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การทำงานศิลปะ - การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม พัฒนาการด้านสังคม - การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการด้านสติปัญญา - การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย
 ตัวบ่งชี้ 12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจฟัง หรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง 12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสสร้างจากแท่งไม้ บล็อก พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การให้ความร่วมมือในการในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การสังเกตตัวอักษร ในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย
ตัวบ่งชี้ 12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
		3-4 ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้ และมี ความสามารถใน การแสวงหาความรู้ ได้เหมาะสมกับวัย	12.2 มี ความสามารถใน การแสวงหา ความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ 12.1.2 ใช้ประโยค คำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการหา คำตอบ	1. เรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติ รอบตัวเด็ก 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	พัฒนาการด้านร่างกาย - การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวแบบ อยู่กับที่ พัฒนาการด้านอารมณ์ - การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของ ตนเอง พัฒนาการด้านสังคม - การให้ความร่วมมือในการในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ พัฒนาการด้านสติปัญญา - การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

การจัดการเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดจันทร์เรือง กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1 - 2 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 ต่อวัน 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของครูผู้สอน

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือ และระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น ฯลฯ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ

1.4 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาการคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว และมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ต่อไป ดังนี้

2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กช่วงอายุ 3 – 4 ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเด็กเป็นลำดับแรกแล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและ การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่างๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและสวมใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วัฏปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดจันทร์เรือง เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ และการใช้นวัตกรรมการสอนแบบมอนเตสซอรี การลงมือปฏิบัติจริงจากประสบการณ์

ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา และแนวทางการจัดประสบการณ์มีดังนี้

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุน สื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 4 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่า แต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวัน มีหลักการจัดกิจกรรมประจำวันและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น วัย 3 – 4 ปี มีความสนใจประมาณ 8 – 12 นาที วัย 4 – 5 ปี มีความสนใจประมาณ 12 – 15 นาที
2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาคิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที
4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ – นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้าให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอก

สถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงานและทำกิจกรรม
ทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

3.2.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความรู้ ความ
เข้าใจในสิ่งต่างๆที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้
มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด
อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง
หลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดจันทร์เรือง มีหลักการสำคัญในการให้
สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจไปสู่ชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อให้
ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับ
ความต้องการของชุมชน จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้
ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการรับผิดชอบในการจัด วางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาให้มี
คุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการ
อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้
ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและ
ภายนอก เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือ
พัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

